

REFORM Kombinovaný vzdelávací program pre osoby
so zdravotným postihnutím

2. MODUL

Zručnosti pre trh práce v 21. storočí

Podnikanie a založenie vlastného podniku

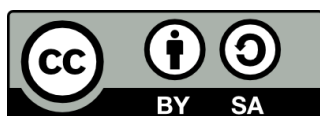
2022-2-TR01-KA210-ADU-000094237

Chceme byť pripravení na dnešný stále sa meniaci život – rozvíjanie zručností osôb so
zdravotným postihnutím pre 21. storočie

REFORM

Obsah

2.3.1. Úvod	3
Čo je podnikanie?.....	3
Výzvy a príležitosti, ktorým čelia osoby so zdravotným postihnutím v podnikaní	5
Kroky, ktoré treba zvážiť pri zakladaní vlastného podniku	6
Podpora a zdroje	7
Záver.....	7
2.3.2. Literatúra.....	8
2.3.3. Kvíz	10
2.3.4. Praktické cvičenia - pracovný list	11

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

2.3. Podnikanie a založenie vlastného podniku

2.3.1. Úvod

Podnikanie si vyžaduje kreatívny, inovatívny a odvážny prístup k vytváraniu a realizácii nových obchodných príležitostí. Tento proces nezahŕňa len založenie podniku, ale aj jeho dlhodobé fungovanie a neustály rozvoj v podnikateľskom prostredí.

Pre osoby so zdravotným znevýhodnením predstavuje podnikanie významnú príležitosť na dosiahnutie nezávislosti v profesijnom živote a zároveň možnosť prispieť spoločnosti. Prostredníctvom podnikania môžu nielen získať osobnú ekonomickú slobodu, ale aj zvýšiť povedomie verejnosti a ukázať, že zdravotné znevýhodnenie by nemalo byť prekážkou.

V tomto module sa budeme venovať procesu podnikania a zakladania vlastného podniku, ako aj príležitostiam a výzvam, s ktorými sa môžu osoby so zdravotným znevýhodnením stretnúť. Zároveň poskytneme prehľad dôležitých zručností, stratégií a dostupných zdrojov, ktoré môžu pomôcť v podnikateľskom procese.

Čo je podnikanie?

Podnikanie možno všeobecne definovať ako proces vytvárania, rozvoja a riadenia nového podnikateľského podniku s cieľom dosiahnuť zisk a zároveň podporiť inovácie a hospodársky rast. Zahŕňa rôzne činnosti a rozsah, od malých podnikov až po veľké korporácie. Vďaka tejto komplexnosti je podnikanie rozhodujúcou silou hospodárskeho rozvoja, tvorby pracovných miest a spoločenských zmien.

V podnikaní je dôležité rozlišovať medzi podnikaním "založeným na príležitostiach" a podnikaním "založeným na potrebách". Podnikatelia orientovaní na príležitosti sa snažia využiť medzery na trhu a inovovať, zatiaľ čo podnikatelia orientovaní na nevyhnutnosť sa často z dôvodu nedostatku pracovných príležitostí na tradičnom trhu práce zapájajú do podnikateľských aktivít s cieľom uspokojiť základné potreby (Stoica a kol., 2020). Z výskumu vyplýva, že podnikanie orientované na príležitosti významne prispelo k hospodárskemu rastu v

rozvinutých oblastiach a podpora takýchto podnikov môže priniesť významné hospodárske výhody (Stoica et al., 2020; Bosma et al., 2018).

Podnikanie zahŕňa aj rozvoj špecifických zručností a kompetencií; vzdelávacie iniciatívy, ako sú hackathony, sa ukázali ako účinné platformy pre zážitkové učenie a inovácie (Jussila et al., 2020; Støren, 2014). Tieto aktivity pomáhajú jednotlivcom rozvíjať kritické podnikateľské zručnosti, ako je tímová práca, riešenie problémov a kreativita. Ukázalo sa, že najmä podnikateľské vzdelávanie, ktoré posilňuje sebaúčinnosť, zvyšuje zámery študentov založiť si vlastný podnik a vytvára silnejšie podnikateľské prostredie (Li, 2024; Liu et al., 2023).

Vzťah medzi podnikaním a regionálnym alebo národným hospodárskym rastom ďalej posilňujú inštitucionálne faktory. Vedci naznačujú, že podnikaniu sa darí v priaznivom inštitucionálnom prostredí, ktoré podporuje vytváranie pracovných miest a podnikateľské operácie, čo má vplyv na podnikanie motivované potrebami aj príležitosťami (Udimal et al., 2020; Bosma et al., 2018). Krajiny so silným právnym rámcom a podporným regulačným prostredím majú tendenciu mať vyššiu mieru podnikateľskej aktivity, čo prispieva k udržateľnému hospodárskemu rastu (Bashir, 2016).

Okrem toho je inovatívne podnikanie kľúčové pre technologický pokrok a zvyšovanie konkurencieschopnosti na globálnom trhu. To je definované schopnosťou vyvíjať nové nápady a uplatňovať ich v reakcii na meniace sa potreby spotrebiteľov a trhové trendy (Bashir, 2016; Chowdhury et al., 2014). Takéto podnikanie, najmä v rozvojových ekonomikách, vedie k zakladaniu malých a stredných podnikov (MSP), ktoré sú kľúčovou hnacou silou hospodárskej dynamiky a tvorby pracovných miest (Dvouletý et al., 2018; Stam & Stel, 2011). Podnikanie je teda mnohostranný koncept, ktorý významne ovplyvňuje hospodársky rozvoj. Zahŕňa rôzne činnosti, ktoré sú poháňané potrebou aj príležitosťami, a je podporované vhodnými vzdelávacími rámcami a inštitucionálnym prostredím. Rozvíjaním podnikateľských zručností prostredníctvom vzdelávania a podporných politík môžu spoločnosti podporiť inovácie, tvorbu pracovných miest a hospodársky rast.

Podnikanie je proces, v ktorom sa podnikateľský nápad alebo príležitosť premení na skutočnosť. Tento proces zahŕňa inovatívne a kreatívne myslenie, riskovanie a využívanie príležitostí vo svete podnikania. Podnikatelia pri zakladaní podniku často podstupujú rôzne

riziká, ale so správnou stratégiou, plánovaním a riadením môžu tieto riziká premeniť na úspech. Medzi kľúčové prvky podnikateľského procesu patria:

Kreativita a inovácie: Generovanie nových obchodných nápadov a vývoj inovatívnych riešení pre existujúce obchodné procesy.

Riadenie rizík: Účinné riadenie rizík a neistôt, ktoré sa vyskytujú pri začatí podnikania.

Finančné plánovanie: Identifikácia finančných požiadaviek podniku a vytvorenie vhodného rozpočtu.

Prieskum trhu: Identifikácia cieľovej skupiny a vypracovanie stratégií na presadenie sa na trhu.

Výzvy a príležitosti, ktorým čelia osoby so zdravotným postihnutím v podnikaní

Podnikanie predstavuje pre osoby so zdravotným postihnutím významnú príležitosť. Môžu však čeliť aj určitým výzvam. Výzvy, ktorým čelia jednotlivci so zdravotným postihnutím, často súvisia s fyzickými, finančnými a sociálnymi prekážkami. Na prekonanie týchto prekážok však existujú rôzne stratégie a podpora.

Výzvy

Fyzické prekážky dostupnosti: Nedostatočná prístupnosť na pracoviskách môže spôsobiť ťažkosti pri vykonávaní úloh. Vďaka technologickému pokroku však môže práca na diaľku a digitálne riešenia v mnohých odvetviach pomôcť prekonať tieto prekážky.

Finančné výzvy: Podnikanie si zvyčajne vyžaduje počiatočný kapitál. Osoby so zdravotným postihnutím sa môžu stretnúť s ťažkosťami pri zabezpečovaní financovania. K dispozícii sú však zdroje, ako sú vládne stimuly, programy na podporu podnikania a možnosti pôžičiek od finančných inštitúcií.

Sociálna stigma: Sociálne predsudky a prekážky, ktorým čelia osoby so zdravotným postihnutím na pracovisku, môžu skomplikovať proces podnikania. Prekonanie týchto prekážok je však dôležitým krokom pri zvyšovaní povedomia a vzdelávaní spoločnosti.

Príležitosti

Technologické inovácie: S rozvojom technológií sa vo svete podnikania objavilo viac príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím. V oblastiach, ako sú online platformy,

digitálny marketing a elektronický obchod, môžu jednotlivci so zdravotným postihnutím založiť vlastné podniky a fungovať ako samozamestnávateľ.

Prevzatie iniciatívy: Prostredníctvom podnikania môžu osoby so zdravotným postihnutím získať nezávislosť a vytvoriť si vlastné podniky, ktoré im poskytnú flexibilnejší pracovný čas. Riadením vlastných podnikov si môžu vytvoriť pracovné podmienky prispôbené svojmu postihnutiu.

Zvyšovanie povedomia: Založením vlastného podniku môžu osoby so zdravotným postihnutím zvýšiť spoločenské povedomie a dokázať, že zdravotné postihnutie nie je prekážkou vo svete podnikania.

Kroky, ktoré treba zvážiť pri zakladaní vlastného podniku

Pri zakladaní vlastného podniku je dôležité dodržiavať nasledujúce kroky:

Vývoj obchodných nápadov a prieskum trhu

Podnikateľský nápad by mal byť založený na silných stránkach a schopnostiach podnikateľa. Osoby so zdravotným postihnutím môžu vytvoriť jedinečný podnikateľský nápad využitím vlastných skúseností a zdravotného postihnutia. Vykonanie prieskumu trhu pomáha pochopiť cieľovú skupinu a konkurenciu. Vykonaním prieskumu trhu môžu jednotlivci so zdravotným postihnutím identifikovať medzery v oblastiach, v ktorých môže ich podnikanie uspieť.

Príprava podnikateľského plánu

Podnikateľský plán je podrobný plán, v ktorom sa uvádza, ako bude podnik fungovať. Plán by mal obsahovať finančné prognózy, marketingové stratégie, cieľové trhy, plánovanie pracovnej sily a štruktúru riadenia. Osoby so zdravotným postihnutím by mali do svojho podnikateľského plánu zahrnúť aj osobitné požiadavky súvisiace s ich postihnutím a stratégie na prispôbenie sa.

Zabezpečenie financovania

Identifikácia zdrojov financovania je pri začatí podnikania veľmi dôležitá. Pre jednotlivcov so zdravotným postihnutím je k dispozícii mnoho zdrojov, ako sú vládne granty, mikropôžičky a

možnosti financovania poskytované súkromným sektorom. Okrem uvedených je možné využiť aj alternatívne spôsoby financovania, ako napríklad crowdfunding.

Založenie a riadenie podniku

Proces založenia podniku zahŕňa splnenie právnych a administratívnych požiadaviek. Osoby so zdravotným postihnutím by mali získať informácie o potrebných povoleniach a právnych požiadavkách na začatie podnikania. Riadenie podniku zabezpečuje hladký priebeh každodenných činností. Používanie technológií a digitálnych nástrojov počas riadenia podniku môže podnikanie zefektívniť a sprístupniť.

Podpora a zdroje

Pre osoby so zdravotným postihnutím sú na ich podnikateľskej ceste k dispozícii rôzne formy podpory:

Vládne stimuly a granty: Mnohé krajiny ponúkajú špeciálne stimuly a granty pre osoby so zdravotným postihnutím. Tieto podpory môžu finančne pomôcť podnikateľom so zdravotným postihnutím počas procesu zakladania podniku.

Mentorské programy pre podnikateľov: Jednotlivci so zdravotným postihnutím môžu získať poradenstvo a podporu od skúsených podnikateľov prostredníctvom mentorských programov, ktoré im pomôžu pri procese začatia podnikania.

Školenia a vzdelávacie programy: Vzdelávanie v oblastiach, ako je podnikanie, finančná gramotnosť a riadenie podniku, môže pomôcť jednotlivcom so zdravotným postihnutím získať potrebné zručnosti na založenie vlastného podniku.

Záver

Podnikanie môže byť pre osoby so zdravotným postihnutím dôležitou cestou, ktorá ponúka mnoho príležitostí. Vďaka kreatívnym podnikateľským nápadom môžu jednotlivci so zdravotným postihnutím získať nezávislosť a zároveň prispieť k rozvoju spoločnosti. Je však dôležité uvedomiť si problémy, ktoré sa môžu vyskytnúť počas podnikateľskej cesty, a vypracovať stratégie na ich prekonanie. So správnym vzdelaním, zdrojmi a podporou môžu jednotlivci so zdravotným postihnutím úspešne založiť vlastné podniky.

2.3.2. Literatúra

1. Ameri, M., & Sadeghi, M. (2017). "Vplyv úprav na pracovisku na zamestnancov so zdravotným postihnutím". *Journal of Human Resources Development*.
2. Bashir "Úloha inovatívneho podnikania v hospodárskom rozvoji: (2016) doi:10.12816/0037559.
3. Bezyak, J., A. A., & Gontkovsky, S. (2020). "Technológie v posilňovaní postavenia podnikateľov so zdravotným postihnutím". *Disability & Technology Review*.
4. Bosma et al. "Institutions, entrepreneurship, and economic growth in Europe" *Small business economics* (2018) doi:10.1007/s11187-018-0012-x.
5. Jussila et al. "Entrepreneurship Competence Using Educational Hackathons in Finland" *Journal of Finnish Studies* (2020) doi:10.5406/28315081.23.2.05.
6. Chowdhury et al. "Varieties of entrepreneurship: institutional drivers across entrepreneurial activity and country" *European Journal of Law and Economics* (2014) doi:10.1007/s10657-014-9464
7. Dvouletý et al. "Investigating the relationship between entrepreneurship and regional development: case of developing countries" *Journal of Global Entrepreneurship Research* (2018) doi:10.1186/s40497-018-0103-9.
8. Iwanaga, K., Ohtsuka, K., & Kato, T. (2018). "Podnikanie a zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím". *Journal of Disability Studies*.
9. Li "The impact of cyber entrepreneurship education on Chinese college students' self-efficacy and intention in cyber entrepreneurship" *Education + Training* (2024) doi:10.1108/et-05-2023-0208.

10. Liu et al. "How Entrepreneurship Education Promotes Entrepreneurial Intention among Chinese College Students: Frontiers in Educational Research (2023) doi:10.25236/fer.2023.060806.
11. Phillips, A., & Evans, C. (2015). "Inkluzívne podnikanie: Inkluzívne podnikanie: príležitosti pre podnikateľov so zdravotným postihnutím." *International Journal of Entrepreneurship*.
12. Stam a Stel "Types of Entrepreneurship and Economic Growth" (2011) doi:10.1093/acprof:oso/9780199596515.003.0004.
13. Stoica et al. "The Nexus between Entrepreneurship and Economic Growth: Sustainability (2020) doi:10.3390/su12031186
14. Støren "Entrepreneurship in higher education" Education + Training (2014) doi:10.1108/et-06-2014-0070.
15. Udimal et al. "Ako formálne inštitúcie ovplyvnili príležitosti a potrebu podnikania? The case of BRICS economies" Heliyon (2020) doi:10.1016/j.heliyon.2020.e04931

2.3.3. Kvíz

1) S akými najčastejšími problémami sa stretávajú osoby so zdravotným postihnutím pri podnikaní?

- a) Nedostatočný rozvoj podnikateľských nápadov
- b) Fyzické prekážky prístupnosti
- c) Nedostatok vzdelania

2) Ktorá príležitosť je pre osoby so zdravotným postihnutím v oblasti podnikania obzvlášť pozoruhodná?

- a) Možnosti digitálneho marketingu a elektronického obchodu
- b) Možnosť pôsobiť len na miestnych trhoch
- c) Výzvy pri plánovaní pracovnej sily

3) Ktorý z uvedených najdôležitejších krokov by mali jednotlivci so zdravotným postihnutím zvážiť pri začatí vlastného podnikania?

- a) Len prípravu finančných prognóz
- b) Príprava podnikateľského plánu a vykonanie prieskumu trhu
- c) Sledovanie svojich konkurentov

Správne odpovede: 1)b, 2)a, 3)b

2.3.4. Praktické cvičenia - pracovný list

1) Vývoj podnikateľského nápadu

Aké máte zručnosti?

Ako vaše postihnutie ovplyvňuje váš podnikateľský nápad?

Kto je vaša cieľová skupina?

Návrh podnikateľského nápadu:

2) Prieskum trhu

Kto je váš cieľový trh?

Kto sú vaši konkurenti?

Čo si myslíte o veľkosti trhu?

Poznámky k prieskumu trhu:

3) Finančné plánovanie

Koľko kapitálu budete potrebovať na začatie podnikania?

O aké zdroje financovania môžete požiadať?

Finančný plán:

4) Výzvy a riešenia

Fyzické prekážky dostupnosti:

Riešenie: _____

Finančné výzvy:

Riešenie: _____

5. Zdroje a podpora

Akú podporu môžete využiť? (vládne stimuly, mentoring, programy odbornej prípravy)

Dostupné zdroje:
